

صنعت ساختمان کشور در سال 1381

کاظم سعادت- علی محمدی

مسکن و سرپناه اساسی ترین نیاز انسان از بدو پیدایش تا امروز بوده است. انسان اولیه از غارها بعنوان سر پناه و مسکن برای زندگی در عصر غار نشینی استفاده نمود. با تغییر شیوه زندگی، رام حیوانات و جایگزین شدن زندگی کوچ نشینی بجای زندگی بر مینای شکار و غار نشینی، انسان از چادر بعنوان مسکن برای خود بهره جست. کشاورزی زندگی انسان را متحول کرد و روستا ها برای اولین بار در مناطقی که دارای امنیت بوده واز لحاظ اقلیمی (منابع آب از قبیل رودخانه، چشمه ها و..، خاک مناسب و غیره) برای کشاورزی و زندگی مناسب بودند بوجود آمدند. با بزرگ شدن روستاها، شهرها گسترش یافتند. صنعتی شدن جوامع باعث گسترش بیش از حد جوامع بشری شد. و در این میان ساختمان و سر پناه متأثر از شیوه زندگی انسانها بوده و رفته رفته تکامل حاصل کرده و شکل امروزی به خود گرفت. حتی امروزه بزرگترین شهرها با وجود صنعتی شدن در مناطقی گسترش یافته اند که دارای اقلیم مناسب برای زیست بشر است.

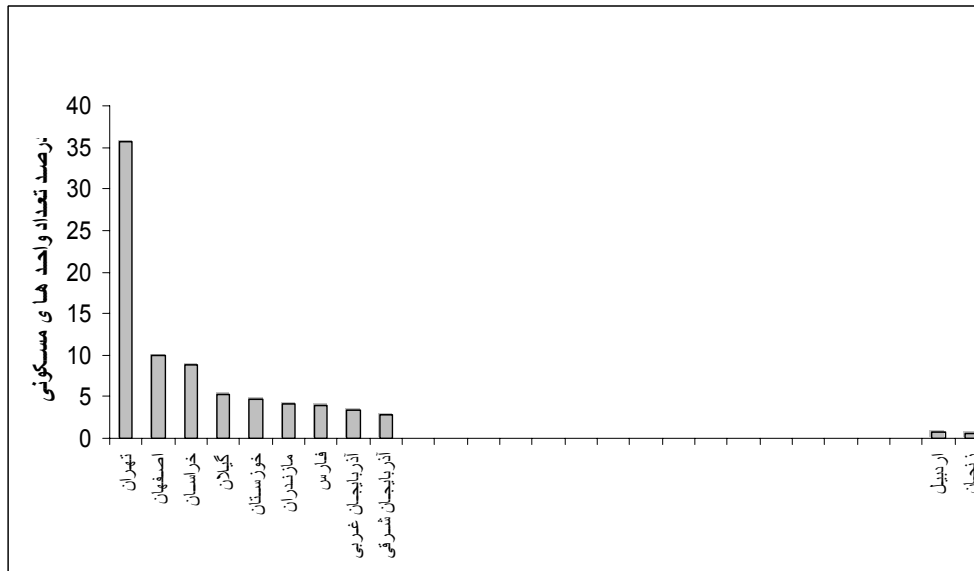
در بخش ساختمان و سرمایه گذاری در این صنعت در کشورهای مختلف دو بخش، عمده ترین نقش را دارند.

1- بخش دولتی: در کشورهایی با سیستم بسته اقتصادی که منابع در انحصار دولت است مانند کشورهای کمونیستی، عمده ترین سرمایه گذار دولت است.

2- بخش خصوصی: در اکثر کشورهای دنیا که دارای سیستم اقتصادی باز هستند، فعال است.

در ایران هر دو بخش در صنعت ساختمان سرمایه گذار هستند که نقش سرمایه گذاری بخش خصوصی پررنگتر است. البته قابل ذکر است که سیاستهای بخش خصوصی تابعی از سیاستهای بخش دولتی است یعنی سرمایه گذاری بخش دولتی در سایر زمینه ها مانند صنعت تأثیر مستقیمی در بخش ساختمان دارد. مثلا احداث شهرکهای صنعتی توسط دولت در مناطق خاص، موجب ایجاد شهرک-هایی برای اسکان کارکنان این شهرکهای صنعتی خواهد شد. در واقع میزان سرمایه گذاری در بخش مسکن (چه توسط دولت و چه توسط بخش خصوصی) بطور غیر مستقیم بیانگر سرمایه گذاری در سایر بخشها (صنعت، کشاورزی، خدمات و...) است.

از دیدگاه تامین مسکن و حصول به سطح بالاتری از رفاه در جامعه و نیز بدلیل تأثیر عظیم فعالیتهای ساختمانی در میزان تولید و فعالیت بسیاری از صنایع وابسته، مطالعه میزان سرمایه گذاری در ساختمان امری ضروری است. آگاهی از روند حجم سرمایه گذاری در این بخش از جمله اطلاعات مفیدی است که می تواند در طراحی و اجرای سیاستهای پولی مفید واقع شود.

جدول 1- مقایسه درصد تعداد واحدهای مسکونی احداث شده در سال 1381 در استانهای آذربایجان و سایر استانها

رئیس سازمان صنایع و معادن اردبیل: پیشرفت عملیات اکتشافی مس و طلاي مشکين شهر مطلوب است

رئیس سازمان صنایع و معادن اردبیل: عملیات اکتشافی مس در دو منطقه با پیش بینی سرمایه گذاری دو میلیارد ریال از سوی شرکت ملی صنایع مس انجام می پذیرد. وی افزود: عملیات اکتشافی طلاي منطقه مشکين شهر نیز مشتمل بر عملیات حفاری، مغزگیری، نمونه برداری و آنالیز نمونه ها انجام پذیرفته و گزارش آن در حال تنظیم است. همچنین اکتشاف کائولن، پرلیت و خاک صنعتی در مناطق مختلف استان از طریق سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی در حال اجراست که در این ارتباط شرکت مشاور تعیین و قسمتی از عملیات صحرائی نیز انجام شده است. محمدی با اشاره به اینکه عملیات اکتشاف طلا و عناصر همراه منطقه کجل، شمس آباد و هشتمین خلخال نیز از طریق سازمان توسعه و نوسازی معدن و صنایع معدنی صورت گیرد، افزود: اکتشاف عناصر فلزی باغورداغ و سرب و روی رکن آباد خلخال به تصویب سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی رسیده و در مرحله انتخاب مشاور برای انجام مطالعات اکتشافی است.

صنوبر تولیدی در آذربایجان غربی 30 میلیون دلار صرفه جویی ارزی عاید کشور کرد

صنوبر تولیدی در استان آذربایجان غربی سالانه بیش از 30 میلیون دلار صرفه جویی ارزی برای کشور در پی دارد. دو میلیون مترمکعب صنوبر سرپا از 23 میلیون مترمکعب صنوبر کشور در استان آذربایجان غربی تولید می شود. بر این اساس و در جهت کاهش واردات چوب، حدود 16 هزار و 500 هکتار از اراضی استان زیر کشت صنوبر است.

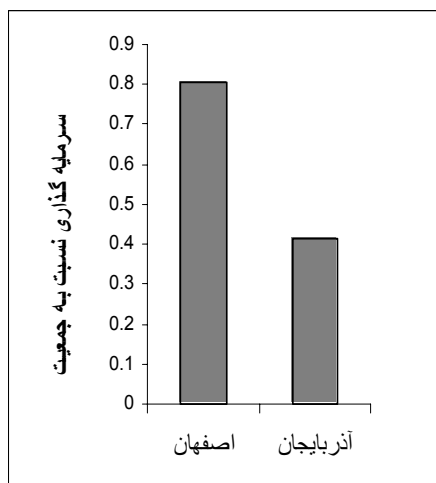
اردبیل مستعد کشت 100 گیاه دارویی است

مسئول جامعه اسلامی احیای گیاه درمانی استان اردبیل گفت: استان اردبیل بدلیل خصوصیات آب و هوایی مناسب و گستردگی تنوع گیاهی و محیطی استعداد کشت بیش از 100 گونه گیاهی- دارویی را داراست. سید شیوا سید اسبقیان افزود: از میان گونه های گیاهی سازگار با منابع طبیعی و با ارزش اقتصادی استان می توان به بارهنگ، سنبل، الطیب، علف راعی، مریم گولی، بابونه رومی و... اشاره کرد. وی گفت هدف انجمن گیاهان دارویی استان احیای گیاهان دارویی و رواج طب سنتی و اسلامی است.

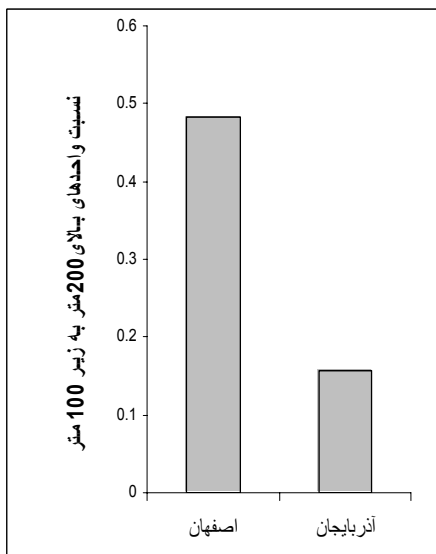
35 درصد ترانزیت کشور از مرزهای شمالغرب انجام می گیرد

معاون برنامه ریزی و اداری مالی استاندار آذربایجان شرقی طی سخنانی با اشاره به اینکه استانهای آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی و اردبیل دارای موقعیت جغرافیایی ویژه ای هستند، 35 درصد ترانزیت کالاهای کشور از طریق مرزهای این سه استان صورت می گیرد و ما از این سه استان با پنج کشور در ارتباط هستیم. این موضوعات در کنار توانمندی های منطقه از لحاظ جابجایی مسافر و کالا و انبارها و گمرکات موجود مزیتی رقابتی محسوب می شود.

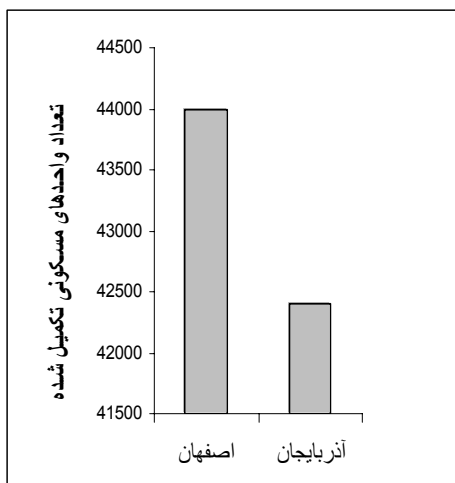
نظر به ایام امتحانات شماره بعدی اقتصاد آذربایجان بعد از امتحانات منتشر خواهد شد.

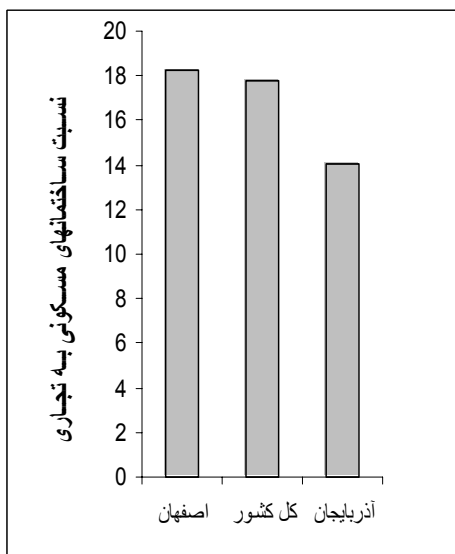
جدول 3- مقایسه سرمایه گذاری در بخش ساختمان نسبت به جمعیت در استانهای آذربایجان و اصفهان

جدول 5- مقایسه نسبت واحدهای بالای 200 متر به زیر 100 متر در استانهای آذربایجان و اصفهان

جدول 2- مقایسه تعداد واحدهای مسکونی تکمیل شده در استانهای آذربایجان و اصفهان

جدول 4- مقایسه نسبت ساختمانهای مسکونی به تجاری در استانهای آذربایجان، اصفهان و کل کشور

توریسم در استان قزوین

معاون امور عمرانی استانداری قزوین گفت این استان با توجه به موقعیت جغرافیایی در زمینه های طبیعی، آثار تاریخی و بخش راه ترابری برای توریسم از وضع بسیار مناسبی برخوردار است. مهندس پور مهدی گفت: 12% آثار تاریخی کشور مربوط به استان قزوین است.

5 هزار کیلوگرم ماهی قزل آلا در شهرستان عجبشیر تولید شد

برای اولین بار پنج هزار کیلوگرم ماهی قزل آلا در شهرستان عجبشیر تولید و به بازار مصرف منطقه عرضه شد. سعید خیراندیش - مدیر جهاد کشاورزی عجبشیر - افزود: در سال آینده با افزایش استخرهای ماهی دار شده این شهرستان، میزان تولید فعلی دو برابر افزایش یابد.

رئیس جمهور از سرمایه گذاری هزار میلیارد ریالی برای توسعه خراسان جنوبی خبر داد

رئیس جمهور افزایش زمینه های گردشگری را از استعدادهای این استان ذکر کرد و افزود: با توجه به اینکه خراسان جنوبی از استانهای مرزی به شمال می رود می توان با برنامه ریزیهای دقیق از این مزیت استفاده کرد!!! رئیس جمهور به جدیدترین اقدامات صورت گرفته برای خراسان جنوبی اشاره کرد و گفت: تصمیم گرفتیم این استان جزء استانی باشد که شمول طرح توازن منطقه ای است و در نخستین سفر به این استان ده میلیارد ریال از محل اعتبارات توازن منطقه ای در اختیار استاندار قرار گرفت. وی گفت: وزارت صنایع و معادن 30 میلیارد ریال بمنظور توسعه معدن در این استان تخصیص خواهد داد. آقای خاتمی اضافه کرد: همچنین اگر همکاری بخش خصوصی در زمینه معدن کم باشد وزارت صنایع و معادن تا سقف بالاتر از این مبلغ نیز اعتبار تخصیص خواهد داد. رئیس جمهور گفت دولت تا سقف هزار ریال برای توسعه معدن این استان سرمایه گذاری می کند. ضمناً از اعتبارات در اختیار رئیس جمهور نیز 26 میلیارد ریال در اختیار این استان قرار گرفت.

استاندار زنجان بصدا درآمد!!!

به گفته دکتر محقر استاندار زنجان عدم توسعه موزون یکی از آسیبهایی است که موجب عدم توسعه کشور شده و عدم عدالت اجتماعی را به همراه دارد و همین امر سبب شده برخی از شهرها از توسعه خوبی برخوردار و برخی از شهرها نیز از عدم توسعه در رنج باشند.

حساسیت نماینده با غیرت آذربایجان!!!

اکبر اعلمی نماینده تبریز: اخیراً نشریه نشنال جئوگرافیک در یک حرکت حساب شده و غیر قانونی به جای نام پرآوازه " خلیج فارس" از نام خلیج عرب نام برده است که در جای خود یک اقدام قابل تعقیب محسوب می شود. سوال مردم آذربایجان از این نماینده فارس پرست: چرا شما برای اعاده نام ابدی آذربایجان بر استان اردبیل هیچ کاری انجام ندادید. علت علاقه شما برای تغییر نام مناطق غیر فارس زبان به اسامی فارسی چیست.

خسارات زراعی به کشاورزان تکلیبی پرداخت نشده است

به رغم تصویب طرح تامین منابع مالی برای جبران خسارات ناشی از خشکسالی و سرمازدگی محصولات باغی و زراعی سال 82-83، بانکها با به تعویق انداختن موعد بازپرداخت تسهیلات اعطایی برای جبران خسارات زراعی به کشاورزان و باغداران شهرستان تکاب، از اجرای این طرح خودداری می کنند. کشاورزان این منطقه به دلیل سرمازدگی خسارات زراعی فراوانی را متحمل شده اند.

شش مرز جاده ای از مجموع 14 مرز کشور در آذربایجان قرار دارد

از مجموع 14 مرز جاده ای زمینی فعال در کشور شش مرز جاده ای در منطقه آذربایجان قرار دارد. همچنین دو مرز ریلی جلفا و رازی از سه مرز موجود در این منطقه فعال هستند. اکبر جباری اصل، مدیر حمل و نقل پایانه های آذربایجان شرقی اظهار داشت: در واقع 43 درصد مرزهای جاده ای کشور در این منطقه فعال هستند. همچنین وی تصریح کرد: از کل 68685 کیلو متر راههای اصلی کشور 6810 کیلو متر یعنی 10 درصد در منطقه آذربایجان قرار دارد.

مطالعه " گزارش بررسی آمار فعالیتهای ساختمانی بخش خصوصی در مناطق شهری استانهای مختلف کشور در سال 1381" که توسط مدیریت کل آمارهای اقتصادی بانک مرکزی تهیه شده است نشان می دهد که 56 درصد از سرمایه گذاری ساختمان بترتیب در سه استان تهران، خراسان و اصفهان انجام پذیرفته است. که در مقایسه با سال 1380 سرمایه گذاری مزبور در استانهای تهران، خراسان و اصفهان بترتیب 35/8% و 40/2% و 45/6% افزایش داشته است. این در حالی است که سرمایه گذاری بخش ساختمان در مجموع استانهای آذربایجان (آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، اردبیل، زنجان و همدان) به اندازه استان اصفهان نیست.

بر اساس آمار استانهای آذربایجان شرقی و آذربایجان غربی از نظر درصد تعداد واحدهای مسکونی احداث شده در بین استانهای کشور در رده 8 و 9 قرار داشته و استانهای زنجان و اردبیل در رده 26 و 27 قرار گرفته اند (جدول 1).

همچنین بر اساس آمارهای جدول 2 و 3 تعداد واحدهای مسکونی تکمیل شده در استان اصفهان بتهنایی بیش از مجموع استانهای آذربایجان است. همچنین میزان سرمایه گذاری نسبت به جمعیت در این بخش در استان اصفهان دوبرابر مجموع استانهای آذربایجان است.

بر اساس آمارها، نسبت واحدهای مسکونی به تجاری در استانهای آذربایجان نسبت به استان اصفهان و متوسط کل کشوری پائین می باشد. این نتایج نشان می دهد که بدلیل ضعف بخش صنعت در آذربایجان، مردم به بخش خدمات (ایجاد واحدهای تجاری) روی می آورند. زیرا در مناطقی با صنعت پیشرفته از ساختمان اکثراً بعنوان واحدهای مسکونی استفاده می شود (جدول 4).

همچنین نسبت واحدهای بالای 200 متر زیر بنا به واحدهای زیر 100 متر زیر بنا در استان اصفهان بتهنایی بیش از دو برابر مجموع استانهای آذربایجان است. واحدهای مسکونی با زیر بنای بزرگتر نشان از بالاتر بودن سطح رفاه مردم در آن منطقه است و برعکس. بنابراین پایین بودن این نسبت در استانهای آذربایجان حاکی از پایین بودن سطح رفاه اقتصادی مردم آذربایجان است (جدول 5).

منبع: گزارش بررسی آمار فعالیتهای ساختمانی بخش خصوصی در مناطق شهری استانهای مختلف کشور در سال 1381 " اداره آمار اقتصادی، مدیریت کل آمارهای اقتصادی بانک مرکزی

انرژی زمین گرمایی یا ژئوترمال در آذربایجان

علی محمدی

انرژی زمین گرمایی در راکتورهای هسته‌های طبیعی در داخل زمین بر اثر تجزیه رادیو ایزوتوپها (عناصر ناپایدار مانند اورانیوم، توریوم، پتاسیم و...) وجود می‌آید. درجه حرارت داخل زمین به ازای هر 100 متر عمق حدود 3 درجه سانتی‌گراد افزایش می‌یابد. استفاده از این گرما به صورت مستقیم امکان‌پذیر نیست و انسان تا کنون از گرمایی توانسته استفاده کند که در آب‌های زیر زمینی وجود دارد و در حال حاضر بهره‌برداری از انرژی گرمایی درون زمین تنها به صورت آب گرم و بخار آب امکان‌پذیر است.

از گرمایی درون زمین تنها در مکان‌هایی می‌توان استفاده کرد که شرایط زمین شناسی ژئوترمال را داشته‌باشند (مناطق که در کمربند آتشفشانی و زلزله قرار دارند). در کل کشورهای می‌توانند از انرژی گرمایی درون زمین استفاده کنند که چشمه‌های آب گرم و آب‌های معدنی فراوان دارند.

هم اکنون از گرمایی درون زمین کشورهای آمریکا، روسیه، ایتالیا، فرانسه، ژاپن، ایسلند، نیوزلند، مجارستان، مکزیک، فیلیپین، السالوادور و... استفاده می‌کنند و از این میان بزرگترین تولیدکنندگان برق از انرژی زمین کشورهای آمریکا، فیلیپین، مکزیک، ژاپن و ایتالیا هستند. ایتالیا نخستین کشوری است که برای شبکه راه آهن برقی خود از انرژی ژئوترمال استفاده کرده است. ایتالیا در نزدیک شهر پیزا حدود 600 kw (کیلو وات) برق از این طریق تولید می‌کند. فرانسه از سال 1971 استفاده از انرژی زمین گرمایی را شروع کرده است. 660 واحد زمین گرمایی، آب گرم و گرمایی مورد نیاز 200 هزار واحد مسکونی را در این کشور تامین می‌کند. نروژ اولین کشوری است که از انرژی زمین گرمایی برای گرم کردن بناد فرودگاه‌ها و جلوگیری از یخ‌زدگی آنها استفاده کرده است. ایسلند 85 درصد انرژی مورد نیاز خود را از منابع زمین گرمایی تامین می‌کند.

در خصوص ظرفیت‌های نصب شده جهان برای استفاده از انرژی‌های زمین گرمایی، نظریه‌های مختلفی وجود دارد. یک تحقیقی محافظه‌کارانه صحبت از تولید 9000 تا 11000 mw (مگاوات) برق در 40 کشور جهان می‌کند.

در نیروگاه‌های زمین گرمایی از آب‌های داغ و نیز بخارهای داغ طبیعی که از چاه‌های حفر شده از اعماق زمین بالا آورده شده است برای به حرکت در آوردن توربین‌های بخار و تولید برق استفاده می‌شود.

روش‌های به کار رفته در این مورد به قرار زیر است:

1- نیروگاه‌های برق سیکل بخار خشک 2- نیروگاه‌های برق زمین گرمایی تبخیر آبی 3- مرحله‌ای آب داغ 3- نیروگاه‌های برق زمین گرمایی تبخیر آبی دو مرحله‌ای آب داغ 4- نیروگاه‌های برق زمین گرمایی دو مداره 5- نیروگاه‌های برق زمین گرمایی ترکیبی (زمین گرمایی- فسیلی)

در کنفرانس جهانی زمین گرمایی در سال 1992 هشدار داده شده‌است که استفاده بی‌رویه از سوخت‌های فسیلی باعث صدمات جبران ناپذیری بر محیط زیست می‌شود و برآورد شده است که به ازاء هر کیلووات ساعت برق تولید شده از سوخت ذغال سنگ حدود 1/2 کیلو گرم گاز دی‌اکسید کربن (CO2) ایجاد و به اتمسفر راه می‌یابد. این مقدار گاز دی‌اکسید کربن با جایگزین کردن ذغال سنگ توسط نفت به 0/9، توسط گاز طبیعی به 0/4 و توسط انرژی ژئوترمال به 0/13 کیلوگرم تقلیل می‌یابد.

کمپسیون Public Service of Nevada هزینه‌های جانبی سوخت‌های فسیلی را برآورد کرده است. این هزینه‌ها شامل هزینه‌های رفع آلودگی‌های مختلف ناشی از سوخت‌های فسیلی از جمله گازهای CO2، CO، CH4، SO2، NO2 و... است. اگر این هزینه‌ها به هزینه تولید الکتریسته از سوخت‌های فسیلی اضافه شود در این صورت تولید برق از ژئوترمال مقرون به صرفه خواهد بود.

در کل هزینه سرمایه‌گذاری اولیه نیروگاه‌های ژئوترمال در حدود هزینه نیروگاه‌های فسیلی می‌باشد. هزینه تولید الکتریسته (G/KWH) ژئوترمال کمتر از هزینه تولید الکتریسته از انرژی‌های فسیلی است. این هزینه در حدود 4 تا 6 سنت برای هر کیلو وات ساعت برق تولیدی است. حدود 40 درصد کل هزینه سرمایه‌گذاری به عملیات شناسایی و اکتشاف مخزن، حفاری اکتشافی و توسعه‌های مربوط می‌شود. 50 درصد مربوط به هزینه تهیه دستگاه‌ها و لوله‌کشی در نیروگاه و 10 درصد به سایر فعالیت‌ها مربوط می‌شود.

منطقه آذربایجان به دلیل قرار گرفتن در کمربند آتشفشانی جهانی (آتشفشان‌های سربه فلک کشیده ساوالان، آتشفشان‌های جزیره شاهی و زینلی داغی، مجموعه آتشفشانی سه‌نهد، آغری داغی، نک‌های آتشفشانی کچی قالا، موغیتی، کامات و...) و وجود چشمه‌های آب گرم و معدنی فراوان مانند سرعین و... شرایط زمین شناسی وجود انرژی ژئوترمال را داراست. طبق مطالعات اولیه، انرژی ژئوترمال آذربایجان (ژول) $10^{18} \times 100$ برآورد شده است.

بررسی گزارشات قدیمی و تلفیق آن با نتایج جدید مبین وجود دو پتانسیل عمده در آذربایجان است: 1- ناحیه خوی - ماکو با وسعت تقریبی 6500 کیلومتر مربع می‌باشد 2- ناحیه کوه ساوالان. وجود اندیس‌های امید بخش و نیز فاکتور های بهره برداری موثر تر موجب تمرکز عمده فعالیت‌ها بر روی نواحی آتشفشان ساوالان و نیز میدان ژئوترمال خوی - ماکو گشته است.

1- محور خوی - ماکو:
بررسی‌های اخیر در این میدان با وسعتی در حدود 100 کیلومتر مربع مبین دمای میانگین 120-90 (حداکثر 145) درجه سانتی‌گراد برای مخزن می‌باشد. در سال 1997 تیمی متشکل از کارشناسان ایرانی و فیلیپینی مبادرت به برداشت‌های تفصیلی زمین شناسی، هیدروژئوشیمیایی و ژئوفیزیکی در ناحیه دره قطور نمودند و وجود پتانسیل ژئوترمال در این ناحیه را اثبات کردند.

2- محور آتشفشان ساوالان:

اوائل سال 1998 همگام با تشکیل تیمی متشکل از کارشناسان نیوزیلندی و ایرانی بنا بر آن شد تا مطالعاتی تفصیلی بر روی آتشفشان ساوالان و پیرامون آن مشتمل بر منطقه سرعین صورت پذیرد. در حین اجرای این پروژه مطالعات تفصیلی زمین شناسی نمونه برداری ژئوشیمیایی و ریزستوییتی در 212 ایستگاه و در وسعتی بالغ بر 860 کیلومتر مربع صورت پذیرفت که منجر به ارائه مدل هیدرولوژیک جدیدی در این محدوده گردید. مدل ارائه شده منجر به معرفی پنج نواحی پیرامون آتشفشان ساوالان گشته است. ظاهراً مشارکت شرکت نیوزیلندی در قالب مشارکت فنی برای حفاری و چاه بزمایی‌کامکان در محدوده مورد نظر ادامه دارد. عمده فعالیت‌های مرکز انرژی‌های نو وزارت نیرو در سالیان اخیر در آذربایجان عبارتند از:

1- تهیه نقشه زمین شناسی و آنومالی‌های ناحیه خوی 2- برداشت‌های ژئوفیزیکی در ناحیه ساوالان به روش گرواومتری و آنرو ماگنتیک 3- حفاری 7 حلقه گمانه عمیق در نواحی آتشفشان ساوالان و پیرامون

علی‌رغم پتانسیل‌های بسیار مناسب به منظور کاربرد انرژی ژئوترمال، بواسطه سه دلیل نبود سیاست‌گذاری‌های کلان در زمینه به کارگیری انرژی‌های تجدیدپذیر، فقدان تکنولوژی مناسب در خصوص حفاری عمیق، مهندسی مخازن، ساخت و نیز بهره‌برداری از نیروگاه‌های ژئوترمال و بالاخره وجود رقیب سرسخت منابع انرژی سوخت‌های فسیلی، بهره‌برداری از پتانسیل‌های مزبور کاملاً جدی گرفته نشده است. بهره‌برداری از انرژی‌های تجدیدپذیر به منظور تغییر در سبب انرژی اجتناب‌ناپذیر می‌باشد و لذا به کارگیری انرژی ژئوترمال در آذربایجان می‌تواند به عنوان گزینه‌ای به منظور تغییر کاربری سوخت‌های فسیلی مطرح گردد. با توجه به تجدیدپذیر بودن انرژی ژئوترمال، عدم آلودگی محیط زیست در نتیجه استفاده از این انرژی، وجود منابع عظیم و فراوان این انرژی در اکثر نقاط آذربایجان و هزینه‌های پایین تولید برق از ژئوترمال در مقایسه با سوخت‌های فسیلی باعث خواهد شد که در آینده‌های نزدیک ژئوترمال به عنوان مهمترین منبع تامین‌کننده انرژی و برق در آذربایجان مطرح شود.

منابع:

1- پرخیا، سهیل و کهرابیان، احمد. بررسی فنی و اقتصادی نیروگاه‌های زمین گرمایی. این مقاله در پنجمین کنفرانس سالانه انجمن مهندسی مکانیک ایران، تبریز 1376 ارائه شده است.

2- دکتر محمود تقی، انرژی‌های تجدیدپذیر نوین (چاپ دوم، بهار 1382)، انتشارات دانشگاه تهران، 389 صفحه
3-Meidav, T & Pigott, J (1994), The impact of Geothermal Energy Development and Employment in Geothermal Resources concil Bulletin, Vol. 23, No. 10, P. 339-344.

اختراع جدید در دانشگاه آزاد اردبیل به ثبت رسید

اختراع دودستگاه و سنسور برای اندازه‌گیری فرکانس و محدوده ولتاژ بدون تماس بارسانه‌ها و سنسور نیمه هادیها برای تشخیص و تست قطعات نیمه هادی توسط یکی از دانشجویان رشته برق دانشگاه آزاد اردبیل به ثبت رسید. تقی ستوده مخترع این دستگاه با اشاره به اینکه این دستگاه سنسور نیمه هادیها مشابه خارجی ندارد اظهار داشت: با توجه به احساس نیاز به چنین دستگاهی و محدود کاربرد وسیع آن اگر سالانه صد هزار از این وسیله تولید و باقیمت معادل 150 دلار که نرخه پائین است به بازار جهانی عرضه شود در حدود 15 میلیارد دلار ارز آوری خواهد داشت.

دهکده‌های توریستی و تفرجگاه در مناطق عشایری آذربایجان غربی احداث می‌شود

بمنظور جذب گردشگران داخلی و خارجی تفرجگاهها و دهکده‌های توریستی در مناطق بیلابلی استان آذربایجان غربی ایجاد خواهد شد. همچنین مقرر گردیده است بمنظور شناسایی و حفاظت از آثار فرهنگ سنتی، قومی و ایلی زندگی عشیره‌ای موضعی در سطح استان ایجاد گردد. در این راستا جشنواره‌هایی در مناطق بیلابلی از جمله سوارکاری و دو میدانی برگزار می‌شوند.

آذربایجان سومین کشور دارای رشد اقتصادی در جهان

در میان کشورهای در حال توسعه جمهوری آذربایجان با 14٪ رشد در رده سوم جدول قرار دارد. گرجستان کشور همسایه آذربایجان نیز بدلیل احداث خط لوله باکو-تفلیس-جیپان و افتتاح آن در سال 2005 در مقام پنجم قرار دارد. همچنین بدلیل اتصال قزاقستان به این خط لوله رشد اقتصادی این کشور نیز در 2005 بالا خواهد بود. در سال 2005 در کل رشد اقتصادی جهان کند خواهد بود و کشورهای متذکر بدلیل روند اقتصادی روبه رشد آینده‌ای روشن تر از کشورهای دیگر دارند. قابل ذکر است تاچیکستان از جمله کشورهای تازه استقلال یافته شوروی جزء ده کشور دارای اقتصاد فاسد است.

سرمایه‌گذاری 60 میلیارد دلاری تورکمنستان در بخش نفت و گاز

سرمایه‌گذاری تورکمنستان در بخش نفت و گاز تا سال ۲۰۲۰، بیش از ۶۰ میلیارد دلار برآورد شده است. به گزارش gasandoil، طبق بررسی‌های صورت گرفته ۴۰ درصد این سرمایه‌گذاری از سوی سرمایه‌گذاران خارجی صورت خواهد گرفت. در این برنامه اولویت‌ها به توسعه و کاوش نفتی و گازی بخش تورکمنستانی دریای خزر داده شده است. کارشناسان، منابع هیدروکربنی تورکمنستان را ۴۴/۴۵ میلیارد تن معادل نفت خام برآورد کرده‌اند. براساس برآوردهای صورت گرفته تولید نفت خام این کشور تا سال ۲۰۲۰ به ۱۰۰ میلیون تن و گاز طبیعی به ۲۴۰ میلیارد مترمکعب خواهد رسید.

رئیس جمهوری آذربایجان در آینده نزدیک به چین سفر می‌کند

الهام علی‌ف رئیس جمهوری آذربایجان در نخستین روزهای سال جدید میلادی به چین سفر می‌کند. در چارچوب سفر رئیس جمهوری آذربایجان به یکن، احتمال توافق و امضای سند، درباره لغو مالیات مضاعف و معاضدت قضایی نیز وجود دارد.

حجم مبادلات اقتصادی ایران و تورکیه 43٪ افزایش یافت

سفیر جمهوری اسلامی در آنکارا گفت: امسال حجم مبادلات اقتصادی ایران و تورکیه 43٪ رشد داشته است. فیروز دولت‌آبادی افزود حجم روابط تهران و آنکارا در بخش تجارت و خدمات امسال 100٪ رشد داشته است و دو طرف باز هم ظرفیت افزایش روابط را دارند. وی در عین حال وضعیت قراردادهای تورک سل و تاورا از جمله موضوعاتی دانست که در روابط دو کشور تأثیر گذار خواهد بود.

نشریه آذربایجان

زمینه انتشار: اقتصادی-اجتماعی-ورزشی
صاحب امتیاز و مدیر مسئول: کاظم سعادت
هیئت تحریریه و مجریان:
علی کدخدایی، سحر محمدپور، ابوالفضل شیخزاده،
کاظم سعادت

آدرس: تهران، خیابان 16 آذر، ساختمان فولاد، واحد نشریات
دانشجویی، نشریه آذربایجان
تلفن: 82095293 - 021
آدرس پست الکترونیکی:
azeconomy@yahoo.com

Azərbaycan iqtisadi, Tehran bilimyurdu Türk öyrəncilərin ikti həftəlik iqtisadi Dərgisi, Dəyər 25 tumən, say 6, Tan günü 2005 Jan. 02

قیسسا خبرلر

- در استان آذربایجان غربی 2 میلیون تن چغندر قند قابل عرضه می باشد.

- تا پایان آبان ماه سال جاری مرز جلفا شاهد کاهش 2 درصدی و 10 درصدی به ترتیب در جابه جایی بار و مسافر در مقایسه با مدت مشابه سال قبل بود.

- طی 8 ماهه ابتدای سال جاری؛ بیش از 1000 فقره پروانه اکتشاف معدنی صادر شد. بیشترین اجازه برداشت صادره طی هشت ماهه سال 83 با 63 فقره مربوط به استان آذربایجان غربی می باشد. مسیر تورکیه از طریق مرز بازرگان دو مین مسیر فعال تجاری منطقه آذر بایجان در سالهای جنگ تحمیلی بود و هم اکنون با توجه به تردد 2000 دستگاه کامیون روزانه از این مبدا با ظرفیت تقریبی حدود 10 میلیون تن در سال به فعالیت خود ادامه می دهد.

- گرجستان علاقه مند به الحاق به سیستم انرژی مشترک کشور های ایران، آذربایجان و روسیه می باشد.

- از سوی تورکیه ویزا برای راننده های ترانزیت ایرانی عازم آن کشور لغو شد.

- معاون استاندار اردبیل احداث چهار جایگاه CNG در استان به زودی آغاز می شود!!!

- مجوز احداث اولین شهرک صنعتی خصوصی در استان اردبیل صادر شد!!!

- خط مونتاژ تراکتورسازی تبریز در نیجریه بزودی راه اندازی می شود.

- دبیر اجرایی خانه کارگر تبریز: 90 درصد آرای هیات های حل اختلاف اداره کار به اخراج کارگران منجر می شود.

- 495 هزار تن گندم از گندمکاران آذربایجان شرقی خریداری شد. استان اردبیل با کمبود 754 باب کلاس درس مواجه است.

- مدیریت گردشگری اداره کل میراث فرهنگی و گردشگری استان زنجان گفت: قنات توریستی مانند ابهر و خدابنده هتل ندارد.

- 17 درصد اعتبارات سفر رهبر به استان همدان به بخش کشاورزی اختصاص یافت.

- چینی ها در همدان کارخانه سیمان می سازند.

- همزمان با هفته جهاد کشاورزی 45 پروژه در استان همدان به بهره برداری می رسد. همچنین همزمان با هفته جهاد کشاورزی بهره برداری از 193 پروژه تولیدی و زیربنایی در استان یزد آغاز می شود!!!

- سفیر پاکستان در جمهوری آذربایجان امضای سند همکاری نظامی میان دو کشور را محتمل دانست.

- جمهوری آذربایجان درصد انتقال گاز طبیعی به ایران است.

- سفیر ایران در باکو: در سال جاری میلادی روابط ایران و جمهوری آذربایجان موفقیت آمیز بوده است.

- برای سرمایه گذاری در استان اردبیل با تعدادی از سرمایه گذاران از کشورهای کویت، آذربایجان، گرجستان، فرانسه، ایتالیا، هلند، ترکیه و امارات هماهنگی هایی در حال انجام است.

- از 6 الی 9 اردیبهشت ماه سال آینده نخستین نمایشگاه بین المللی فن آوری های پیشرفته کشور در تبریز برگزار می شود.

- بدلیل برداشت می رویه و نبود طرح جایگزین، سالانه بیش از 300 میلیون مترمکعب آب از منابع زیرزمینی دشت قزوین کاهش می یابد. گفتنی است این استان با داشتن اراضی وسیع و تنوع آب و هوایی بجز مرکبات آمدگی کاشت اغلب محصولات کشاورزی را دارد.

- آمریکا برای بیستمین بار پیاپی درخواست ایران برای عضویت در سازمان تجارت جهانی را وتو کرد.

- استان اردبیل در صنعت چاپ به خودکفایی رسید.

- هزینه سرانه هر دانش آموز در استان یزد در سال، 352 هزار تومان است که نسبت به کل کشور در رتبه نخست قرار دارد!!!

- کارگاه آموزشی یک روزه صنعت توریسم به همت سازمان میراث فرهنگی آذربایجان شرقی و از سوی مرکز توریسم آلمان و اتریش در تبریز برگزار شد.

- تورکیه 23 میلیون دلار در شهر جدید هشتگرد سرمایه گذاری می کند.

- بیست و چهارمین نشست مرزی راه آهن های منطقه آذربایجان و مالاتیای تورکیه در تبریز برگزار شد.

معرفی منابع:

سازمان فضایی نظام سکونتگاهی و نقش آن در تعادل ناحیه ای (مورد: آذربایجان)

شهریور روستایی؛ به راهنمایی: حسین شکویی. پایان نامه (دکتر) -- دانشگاه تربیت مدرس-1377- علوم انسانی. 222176 - جغرافیا

چکیده: شهرگرایی و به تبع آن شهرنشینی یکی از نمودهای اصلی تحولات اقتصادی، اجتماعی در قرن حاضر به شمار می آید که علی رغم پیامدهای مثبت آن در رشد و توسعه اقتصادی، اجتماعی دارای پیامدهای زیانباری است که نمود خاص این پیامدها در شهرهای کشورهای جهان سوم در قالب نابسامانیهای اجتماعی، اقتصادی به چشم می خورد. شهرها را می توان بازتابی از فرایندهای اجتماعی، اقتصادی در طول زمان دانست و نحوه شکلگیری ارتباط و کنش متقابل بین آنها مجموعه بسیار پیچیده ای را شکل می دهد که در قالب یک سیستم متشکل و به هم پیوسته ادامه حیات می دهند، بنابراین سیستم های شهری و یا به مفهوم عام سیستم های سکونتگاهی استخوانبندی اصلی سازمان فضایی در شمار می آیند. تراکم و تمرکز جمعیت و فعالیت و به تبع آن نابرابریهای مکانی فضایی یکی از معضلات اساسی در سالهای اخیر است که در قالب عملکرد ناهمگون نظام سکونتگاهی در فضای جغرافیایی کشور تجلی یافته است. وجود چنین تمرکزی در سطح ملی و منطقه ای و نابرابریهای حاصل از آن بازتابی از عملکردهای تمرکزگرای اقتصادی - اجتماعی است که بیشتر متاثر از مدیریت اجرایی کشور است. بنابراین تمرکز ناحیه ای و قطبی شدن فعالیتها در کشور را باید برآیند دو نیروی تمرکز اجرایی - مدیریتی و تمرکز در سطح مکان دانست. این پژوهش سعی در شناخت تاثیر این نیروها بر سیستم سکونتگاهی آذربایجان دارد و برای شناخت این نیروها، تاثیر مدیریت تمرکزگرای دولتی و سرمایه گذاریهای دولتی را به هر عنوان فرض اصلی در نظر گرفته است و بر مبنای این فرض سعی در اثبات نقش دولت در سازمانیابی نظام سکونتگاهی و نابرابریهای مکانی دارد. برای اثبات این فرض مفهوم "شهرگرایی دولتی" مبنای اصلی کار قرار گرفته است. "شهرگرایی دولتی" در واقع سعی در اثبات این موضوع دارد که هرگونه تمرکز و نابرابری مکانی در سطح ملی و منطقه ای در ایران بازتابی از تمرکز مدیریت و بودجه حاصل از فروش نفت در دست دولت است که به اشکال مختلف در مکانهای با اولویت خاص هزینه می شود و به دنبال خود تمرکز منابع و امکانات را در آن مکانها به همراه دارد. وجود چنین خصیصه ای عامل اصلی نابسامانی عملکرد نظام سکونتگاهی به شمار می آید که هرگونه برنامه ریزی در جهت توسعه اقتصادی، اجتماعی نواحی مستلزم توجه به این خصیصه است.

منطقه مغان (گرمی)

علی جهانی حمزه خاتلو

شهرستان مغان (گرمی) با قرار گرفتن در میان ارتفاعات خروسلو و صلوات داغ از لحاظ میزان بارندگی در ردیف مناطق نیمه خشک قرار دارد، ولی با بارندگی متوسط برای اقلیم مناسب کشاورزی در این شهرستان باغداری بصورت سنتی انجام می گیرد. شهرستان گرمی از لحاظ مراتع و وضعیت مراتعی دارد. در حدود سه ماه زمستان، دامداری در مراتع صورت نمی گیرد و در بقیه فصول دامداران از مراتع به نحو احسن استفاده می کنند.

موقعیت جغرافیایی شهرستان مغان (گرمی): شهرستان گرمی در فاصله 120 کیلومتری مرکز استان (اردبیل) در مناطق کوهستانی قرار گرفته که از شرق به جمهوری آذربایجان و از غرب به شهرستان کلیبر و از شمال به بیله سوار و از جنوب به شهرستان مشگین شهر متصل می شود. فاصله شهرستان با شمالی ترین شهر مغان یعنی پارس آباد 114 کیلومتر و بیله سوار 65 کیلومتر و با اردبیل 120 کیلومتر و فاصله هوایی آن تا تهران 466 کیلومتر است و حدود 33% از کل وسعت مغان و 9/6% از کل وسعت استان اردبیل را شامل می شود.

مشخصات شهرستان مغان (گرمی) در تقسیمات کشوری: شهرستان گرمی دارای چهار دهستان به نامهای اجارود غربی به مرکزیت دیزج، اجارود شرقی به مرکزیت حمزه خانلو، اجارود شمالی به مرکزیت شرکاب، انی به مرکزیت انی است و در شهرستانکوت نیز دارای سه دهستان به نامهای انگوت شرقی به مرکزیت تازه کند، انگوت غربی به مرکزیت قره آغاج و قاسم کندی به مرکزیت پابین برزند می باشد.

جمعیت و پراکندگی آن: در آبان ماه 1375 جمعیت شهرستان گرمی 104/064 نفر بوده است که از این تعداد 27/07% در نقاط شهری و 76/61% در نقاط روستایی سکونت داشته اند.

آب و هوای شهرستان مغان (گرمی): منطقه مغان از نظر اقلیمی دارای شرایط اقلیمی و آب و هوای مدیترانه ای است و تنها در یک مورد با آب و هوای مدیترانه ای تفاوت دارد و آن هم وزش بادهای موسمی به نام باد خزری (خزرینلی) است که از طرف دریای خزر می آید و درجه برودت را تا حدی زیاد بالا می برد. در اینجا یادآوری می شود که فاصله منطقه گرمی از دریای خزر تقریباً 80-90 کیلومتر است. بطور کلی می توان این منطقه را نیمه خشک به حساب آورد چون میزان بارندگی سالانه این منطقه کمتر از 500 میلی متر است هوا در تابستان گرم و مرطوب است و زمستان معتدل و ملایمی دارد. بارشهای تابستانی در نتیجه رطوبت دریای خزر است و بوسیله بادهای محلی ایجاد می شود.

مراتع و پوشش گیاهی شهرستان گرمی: این شهرستان دارای 30 هزار جنگل است که در قسمت شرقی یعنی در مرز جمهوری آذربایجان و مقداری در بالای روستای انی واقع شده است و دارای 150 هزار هکتار مراتع بوده که 110 هزار هکتار مراتع عشایری و 40 هزار هکتار مراتع روستایی را در بر می گیرد.

گونه های درختی و بوته زاری منطقه گرمی: گونه های درختی این منطقه شامل: زبان گنجشک، مرمرز، گیلاس وحشی، ازگیل، ولیک، گوجه جنگلی، زرشک، بلوط اوری، اخزای کراب، اخزای کیکم و در قسمت غربی منطقه که دارای میزان بارندگی سالانه 269 میلی لیتر می باشد دارای گونه وحشی، فندق، گردو و... می باشد.

ویژگی های اقتصادی: با توجه به ترکیب جمعیتی (عشایرو کشاورز) منطقه مغان، اقتصاد این منطقه بر پایه تولیدات کشاورزی، باغداری و دامداری استوار است و محصولات کشاورزی این منطقه منحصر به گندم، جبه، لوبیا، پنبه، گوجه، یونجه، برنج، سیب زمینی و... است. بیشتر اهالی منطقه مغان به کشاورزی و دامداری اشتغال دارند. این شهرستان متأسفانه از لحاظ صنعت عقب مانده و ضعیف نگه داشته شده است هر چند که از لحاظ منابع اولیه از امکانات بالقوه برخوردار است صنایع آن منحصر به صنایع دستی مانند قالی بافی، جاجیم، گلیم بافی، شال بافی و... است. در این منطقه به دلیل عدم وجود کارخانه حتی کارگاهی باعث مهاجرت بیشتر اهالی شهر و روستا به شهرستانهایی از جمله رشت، کرج، ورامین، تهران، کرمان و... می شود، که نبود امکانات و شرایط سخت زندگی باعث مهاجرت جوانان حتی تحصیل کرده ها می شود. در منطقه مغان ذخایر نفت که بوی آن به مشام همه اهالی و مسئولین رسیده، اما هیچ گونه اقدام موثری صورت نگرفته است. منطقه مغان از لحاظ اقتصادی و سیاسی وزنه ای موثر برای کشور محسوب می شود و با توجه به قرار گرفتن در حاشیه جنوب غربی دریای خزر و شمال شرقی آذربایجان در طول تاریخ یک موقعیت جغرافیایی استراتژیک داشته است. منطقه مغان با وجود حاصلخیز بودن خاک آن که مستعد برای کشاورزی است اما بدلیل نداشتن سد و عدم مهار آبهای جاری، اقتصاد کشاورزی نیز چندان پیشرفتی نداشته و بدلیل عدم مکانیزه کردن کشاورزی منطقه در حال و هوای سنتی باقی مانده است، و با وجود داشتن آبهای سطحی فراوان به دلایل نبود سد و تصفیه خانه فاقد آب آشامیدنی مناسبی می باشد و مردم از آب تانکر مصرف می کنند.